

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
NILO JÄÄSKINEN IŠVADA,
pateikta 2013 m. rugsėjo 12d.¹

Byla C-555/11

**Enosi Epangelmation Asfaliston Ellados (EEAE),
Sylogos Asfalistikon Praktoron N. Attikis (SPATE),
Panellinios Sylogos Asfalistikon Symvoulon (PSAS),
Syndesmos Ellinon Mesiton Asfaliseon (SEMA),
Panellinios Syndesmos Syntoniston Asfalistikon Symvoulon (PSSAS)**

prieš

**Ypourgos AnaptyXXs, Antagonistikotitas kai Naftilias,
Omospondia Asfalistikon Syllou Ellados**

(Symvoulío tis Epikrateias (Valstybės Taryba, Graikija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Įsisteigimo laisvė ir laisvas paslaugų teikimas — Direktyva 2002/92/EB — Taikymo sritis —
Draudimo tarpininkavimas — Netaikymas draudimo įmonės ar jos darbuotojo vykdomai veiklai —
Šio darbuotojo galimybė kartais vykdyti draudimo tarpininkavimo veiklą“

1. Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra pirmoji byla, kai Teisingumo Teismo prašoma išaiškinti Direktyvą 2002/92/EB², kurioje nustatytos fizinių ir juridinių asmenų draudimo tarpininkavimo veiklos pradėjimo ir vykdymo Europos Sąjungoje taisyklės.
2. Pateiktu prejudiciniu klausimu iš esmės siekiama patikslinti „draudimo tarpininkavimo“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio 3 punkto antrą pastraipą³. Pagal šią nuostatą, jeigu draudimo tarpininkavimo veiklą vykdo draudimo įmonė arba draudimo įmonės darbuotojas, veikiantis tos draudimo įmonės atsakomybe, tai ji nėra laikoma draudimo tarpininkavimu.
3. Šioje byloje nagrinėjamas *Enosi Epangelmation Asfaliston Ellados* (EEAE, Graikijos draudimo darbuotojų sąjunga) ir kitų profesinių asociacijų draudimo tarpininkavimo srityje, t. y. *Sylogos Asfalistikon Praktoron N. Attikis* (SPATE), *Panellinios Sylogos Asfalistikon Symvoulon* (PSAS), *Syndesmos Ellinon Mesiton Asfaliseon* (SEMA) ir *Panellinios Syndesmos Syntoniston Asfalistikon Symvoulon* (PSSAS) (toliau kartu – EEAE ir kt.), ir *Ypourgos AnaptyXXs* (plėtros ministras) ir *Omospondia Asfalistikon Syllou Ellados* (Graikijos draudimo asociacijų federacija, toliau – OASE) ginčas.

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — 2002 m. gruodžio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva dėl draudimo tarpininkavimo (OL L 9, 2003, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 4 t. p. 330).

3 — Reikia atkreipti dėmesį į tai, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė „Direktyvos 2002/92 3 straipsnio 3 punkto antrą pastraipą“. Kadangi „draudimo tarpininkavimo“ sąvoka, su kuria susijęs klausimas, apibrėžta tos direktyvos 2 straipsnio 3 punkte, o ne 3 straipsnyje, ši korektūros klaida, mano manymu, turi būti ištaisyta.

4. Ginčas kilo dėl to, kad EEAE ir kt. užginčijo nacionalinių perkėlimo priemonių suderinamumą su Direktyva 2002/92, nes tomis priemonėmis daroma žala nepriklausomo draudimo tarpininko veiklai Graikijoje. Remiantis bylos medžiaga darytina išvada, kad pagal aptariamus nacionalinės teisės aktus bet kuriam draudimo įmonės darbuotojui leidžiama kartais, jei neviršijamos pajamų ribos, vykdyti draudimo tarpininkavimo veiklą nesilaikant pagal minėtą direktyvą taikomų reikalavimų.

I – Teisinis pagrindas

A – Direktyva 2002/92

5. Pagal Direktyvos 2002/92 9, 13 ir 14 konstatuojamąsias dalis:

- „9) Draudimo produktus gali platinti įvairūs asmenys ar institucijos, pavyzdžiui, agentai, brokeriai ir bankų draudimo operatoriai; vienodas požiūris į operatorius ir kliento apsaugą yra būtinas, kad visi minėti asmenys ar institucijos būtų šios direktyvos subjektai.
- 13) Ši direktyva netaikoma asmenims, kurie draudimo tarpininkavimu užsiima kaip papildoma veikla, laikydamiesi tam tikrų griežtų sąlygų.
- 14) Draudimo ir perdraudimo tarpininkai turėtų būti įregistruoti valstybių narių, kuriose yra jų gyvenamoji vieta arba pagrindinė buveinė, kompetentingose institucijose, jeigu jie atitinka griežtus profesinius reikalavimus, keliamus jų kompetencijai, gerai reputacijai, profesinės civilinės atsakomybės draudimui ir finansiniam pajėgumui.“

6. Direktyvos 2002/92 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Ši direktyva nustato fizinių ir juridinių asmenų, įsteigtų valstybėje narėje arba norinčių ten įsisteigti, draudimo ir perdraudimo tarpininkavimo veiklos pradėjimą ir vykdymą.“

7. Pagal Direktyvos 2002/92 2 straipsnio 3 punktą:

„Šioje direktyvoje:

<...>

- 3) „Draudimo tarpininkavimas“ – veikla, susijusi su supažindinimu su galimybe sudaryti draudimo sutartis, pasiūlymu sudaryti draudimo sutartis ar kitu draudimo sutarčių parengiamuoju darbu, taip pat veikla, susijusi su draudimo sutarčių sudarymu arba pagalba administruojant ar vykdyti tokias sutartis, visų pirma pateikus reikalavimą išmokėti draudimo išmoką.

Jeigu šią veiklą vykdo draudimo įmonė arba draudimo įmonės darbuotojas, veikiantis tos draudimo įmonės atsakomybe, tai ji nėra laikoma draudimo tarpininkavimu.

Draudimo tarpininkavimu taip pat nelaikomas atsitiktinis informacijos teikimas užsiimant kita profesine veikla, jeigu tos veiklos tikslas nėra padėti klientui sudaryti ar vykdyti draudimo sutartį; profesionalus draudimo įmonei pateiktų reikalavimų išmokėti draudimo išmoką administruojimas; nuostolių patikslinimas ar ekspertinis reikalavimų išmokėti draudimo išmoką vertinimas.“

8. Šios direktyvos 3 straipsnio „Registracija“ 6 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad draudimo įmonės naudotųsi tik registruotų draudimo ir perdraudimo tarpininkų ir 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų teikiamomis draudimo ir perdraudimo tarpininkavimo paslaugomis.“

9. Tos pačios direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Draudimo ir perdraudimo tarpininkai privalo turėti atitinkamų žinių ir gebėjimų, kuriuos nustato tarpininko buveinės valstybė narė.

<...>

Valstybės narės neprivalo šios dalies pirmojoje pastraipoje nurodyto reikalavimo taikyti visiems draudimo įmonėje dirbantiems fiziniams asmenims, užsiimantiems draudimo ir perdraudimo veikla. Valstybės narės užtikrina, kad pakankamai tokių įmonių administracijoje dirbančių ir už tarpininkavimą parduodant draudimo produktus atsakingų asmenų, taip pat ir visi kiti tiesiogiai su draudimo ir perdraudimo veikla susiję asmenys turėtų žinių ir gebėjimų, būtinų savo pareigoms atlikti.“

B – Graikijos teisės aktai

1. Prezidento dekretas Nr. 190/2006

10. Direktyva 2002/92 į Graikijos teisę buvo perkelta Prezidento dekretu Nr. 190/2006⁴, jo 2 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje nustatyta:

„Draudimo tarpininkavimas – bet kokia veikla, susijusi su supažindinimu su galimybe sudaryti draudimo sutartis, pasiūlymu sudaryti draudimo sutartis ar kitu draudimo sutarčių parengiamuoju darbu, taip pat veikla, susijusi su draudimo sutarčių sudarymu arba pagalba administruojant ar vykdant tokias sutartis, visų pirma pateikus reikalavimą išmokėti draudimo išmoką. Jeigu šią veiklą vykdo draudimo įmonė arba draudimo įmonės darbuotojas, pagal darbo sutartį dirbantis toje įmonėje ir veikiantis tos draudimo įmonės atsakomybe, tai ji nėra laikoma draudimo tarpininkavimu <...>“.

2. Įstatymas Nr. 3557/2007

11. Prezidento dekretas Nr. 190/2006 buvo iš dalies pakeistas Įstatymu Nr. 3557/2007⁵; pagal šio įstatymo 15 straipsnio 2 dalį prie to dekreto 2 straipsnio 3 dalies buvo pridėta taip suformuluota nauja pastraipa:

„Išimtiniais atvejais draudimo įmonės darbuotojas, kaip nurodyta ankstesniame sakinyje, gali vykdyti draudimo tarpininkavimo veiklą ir jam nebus taikomos šio įstatymo nuostatos, jei jo metinė iš tokios veiklos gaunamų *bruto* pajamų bendra suma neviršija 5000 (penkių tūkstančių) eurų“.

4 – FEK A 196.

5 – FEK 100/ 14.5.2007.

12. Įstatymo Nr. 3557/2007 11 straipsnio 3 dalies b punkte nustatyta, kad plėtros ministro dekretu, kuris turi būti priimtas per 30 dienų nuo šio įstatymo paskelbimo, turėjo būti nurodyti dokumentai, patvirtinantys potencialių draudimo ar perdraudimo tarpininkų, draudimo ir priklausomų perdraudimo tarpininkų, draudimo įmonių darbuotojų ir draudimo bei perdraudimo tarpininkavimo įmonių darbuotojų bendrąsias, komercines ir profesines žinias, ir atvejai, kai tokie asmenys privalo dalyvauti papildomuose mokymuose.

3. Dekretas K3-8010

13. 2007 m. rugpjūčio 8 d. Plėtros ministerijos valstybės sekretoriaus dekretas Nr. K3-8010⁶ buvo priimtas remiantis Įstatymo Nr. 3557/2007 11 straipsnio 3 dalies b punktu. To dekreto XX dalyje nustatyta:

„Draudimo įmonės darbuotojas gali vykdyti draudimo tarpininkavimo veiklą ir jam nebus taikomas reikalavimas užsiregistruoti kompetentingoje profesinėje organizacijoje, jei jo metinių *bruto* pajamų, komisinių pagrindų gaunamų iš tokios veiklos, bendra suma neviršija 5 000 (penkių tūkstančių) eurų. Jei jo metinės iš šios veiklos gaunamos *bruto* pajamos viršija šią sumą, darbuotojas privalo užsiregistruoti kompetentingoje profesinėje organizacijoje laikydamasis jo pasirinktai draudimo tarpininkavimo kategorijai nustatytų reikalavimų. Draudimo darbuotojo statusas nesuderinamas su draudimo konsultanto statusu.“

II – Ginčas pagrindinėje byloje, prejudicinis klausimas ir procesas Teisingumo Teisme

14. EEAE ir kt. atstovauja profesinėms asociacijoms, kurių tikslas yra ginti savo narių, kurie vykdo draudimo tarpininkavimo veiklą kaip savarankiškai dirbantys asmenys, profesinius ir finansinius interesus. 2007 m. spalio 29 d. EEAE ir kt. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikė ieškinį, be kita ko, dėl Dekreto Nr. K3-8010 XX dalies panaikinimo. Šiuo ieškiniu ji užginčijo šios dalies suderinamumą su direktyva, nes, esant tam tikroms sąlygoms, pagal tą dalį Direktyva 2002/92 netaikoma visiems draudimo įmonių darbuotojams, kurie atlieka draudimo tarpininkavimo veiksmus neturėdami šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje reikalaujamos kvalifikacijos.

15. Remiantis nutartimi pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, darytina išvada, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonių dėl ieškinių, kuriuo prašoma panaikinti Dekreto Nr. K3-8010 XX dalį, pagrįstumo. Pasak šio teismo, kadangi Graikijos teisės aktais, aiškinamais atsižvelgiant į direktyvą, leidžiama užtikrinti, kad draudimo įmonės darbuotojas, kuris kartais vykdo tarpininkavimo veiklą, visą laiką ją vykdytų prižiūrimas įmonės, kuri taip pat jam suteikia reikiamą mokymą, ir jos atsakomybe, direktyvoje išdėstyti reikalavimai turėtų būti laikomi įvykdytais neatsižvelgiant į aptariamo darbuotojo ir jį samdančios įmonės ryšį, kai jis vykdo tą veiklą.

16. Tačiau, kadangi kita minėto teismo kolegija nepitaria šiai nuomonei, *Symvoulío tis Epikrateias* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar Direktyvos 2002/92/EB [2] straipsnio 3 punkto antra pastraipa, kurioje numatyta, kad „jeigu šią veiklą [kaip nurodyta šios nuostatos pirmoje pastraipoje] vykdo draudimo įmonė arba draudimo įmonės darbuotojas, veikiantis tos draudimo įmonės atsakomybe, tai ji nėra laikoma draudimo tarpininkavimu“, turi būti aiškinama taip, kad ja draudimo įmonės darbuotojui, kuris neatitinka [šios] direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, leidžiama kartais, o ne kaip pagrindinę profesinę veiklą vykdyti draudimo tarpininkavimo veiklą, net jei tarp tokio darbuotojo ir įmonės, kuri vis dėlto kontroliuoja jo veiksmus, nėra pavaldumu grindžiamų darbo santykių, ar pagal [minėtą] direktyvą tokią veiklą leidžiama vykdyti tik tuomet, jei yra pavaldumu grindžiami darbo santykiai?“

6 — FEK B1600/17.8.2007, toliau – Dekretas Nr. K3-8010.

17. Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismo kanceliarijoje buvo užregistruotas 2011 m. lapkričio 3 d. Rašytines pastabas pateikė EEAE ir kt., OASE, Graikijos, Austrijos, Belgijos ir Kipro vyriausybės ir Komisija. OASE, Graikijos vyriausybė ir Komisija dalyvavo 2013 m. birželio 20 d. vykusiame teismo posėdyje.

III – Analizė

A – *Dėl Direktyvos 2002/92*

1. Dėl Direktyvos 2002/92 tikslo ir taikymo srities

18. Vietoje įžangos pažymėsiu, kad remiantis bylos medžiaga galima daryti išvadą, jog aptariamas direktyvos nuostatas aiškinant pažodžiui negaunamas vienareikšmis rezultatas, kuriuo remdamasis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas galėtų išspręsti ginčą pagrindinėje byloje. Todėl reikia remtis seniai nusistovėjusia teismų praktika, kuri nustatė, jog apibrėžiant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ir į jos tikslą, ir į kontekstą, ir į formuluotę⁷.

19. Šiuo atveju visuotinai žinoma, kad draudimo tarpininkai yra pagrindiniai subjektai, kurie platina draudimo produktus Europos Sąjungoje. Kaip nustatyta Direktyvos 2002/92 6 ir 7 konstatuojamosiose dalyse, direktyva siekiama panaikinti kliūtis, su kuriomis tie tarpininkai galėjo susidurti naudodamiesi įsisteigimo laisve ir laisve teikti paslaugas. Draudimo tarpininkai taip pat atlieka svarbų vaidmenį saugodami draudėjų interesus ne tik dėl to, kad jie platina skirtingų draudimo įmonių parduodamus draudimo produktus, bet ypač dėl to, kad jie pataria ir padeda draudėjams analizuodami konkrečius jų poreikius⁸.

20. Direktyvoje 2002/92, kuri parengta kaip derinimo priemonė ir kurioje perteikiamas naujas požiūris į teisės aktų leidybą pagal veiklos rūšį, o ne pagal reglamentuojamą dalyką⁹, įtvirtintos taisyklės dėl draudimo tarpininkavimo veiklos pradėjimo ir vykdymo ir, svarbiausia, nustatytos draudimo tarpininkų pareigos, kaip antai registravimas ir minimalių profesinių reikalavimų laikymasis¹⁰. Ši direktyva taip pat yra priemonė apsaugoti draudėjus ir ja siekiama tikslo palengvinti draudimo produktų pasiūlą vartotojams.

21. Šiuo tikslu Direktyva 2002/92 įdiegiama abipusio pripažinimo sistema¹¹, grindžiama suderintomis kvalifikacijomis ir naudojimosi tarpininkavimo paslaugomis ribojimu, kuris pasireiškia draudimo įmonėms nustatyta pareiga naudotis tik registruotų tarpininkų¹² teikiamomis draudimo tarpininkavimo paslaugomis.

7 — Žr. 2012 m. liepos 19 d. Sprendimo A (C-33/11) 27 punktą.

8 — Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl draudimo tarpininkavimo pasiūlymas [COM (2000) 511 final].

9 — Priešingai nei 1976 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyvai 77/92/EEB dėl priemonių, padedančių veiksmingai naudotis įsisteigimo laisve ir laisve teikti paslaugas draudimo agentų ir brokerių veiklos (buvusi 630 CITI grupė) srityje (OL L 26, 1977, p. 14; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 46), šiai direktyvai būdingas ne derinimas nustatant esamų tarpininkų kategorijų taisykles, o reglamentuojant draudimo tarpininko veiklą apskirtai.

10 — Remiantis Direktyvos 2002/92 3 ir 4 straipsniais, pagrindiniai reikalavimai susiję su registracija, profesine kvalifikacija, gera reputacija ir profesinės civilinės atsakomybės draudimu bei klientų lėšų apsaugos priemonėmis.

11 — Minėtos direktyvos pasiūlymas COM(2000) 511 galutinis.

12 — Ir Direktyvos 2002/92 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų. Vienoje valstybėje narėje įregistruoti tarpininkai gali veikti kitose valstybėse narėse pagal laisvo paslaugų teikimo sistemą arba įsteigę filialą. Valstybės narės gali papildyti direktyvoje nustatytus profesinius reikalavimus, tačiau juos taikyti gali tik tarpininkams, kuriuos pačios registruoja.

22. Naujo funkcinio pobūdžio požiūrio, kurio laikomasi direktyvoje, pasekmė yra tokia, kad tos Direktyvos 2002/92 taikymo sritis nustatoma arba apribojant „tarpininkavimo veiklos“ sąvoką¹³, arba į tą taikymo sritį neįtraukiant asmenų, siūlančių tam tikras tarpininkavimo paslaugų rūšis¹⁴.

2. Dėl „tarpininkavimo ir tarpininko“ sąvokų apibrėžčių

23. Kiek tai susiję su Direktyvos 2002/92 2 straipsnio 3 punkte įtvirtintos „draudimo tarpininkavimo“ veiklos apibrėžtimi, aptariama nuostata apima veiklą, susijusią su supažindinimu su galimybe sudaryti draudimo sutartis, pasiūlymu sudaryti draudimo sutartis ar kitu draudimo sutarčių parengiamuoju darbu, taip pat veiklą, susijusią su draudimo sutarčių sudarymu arba pagalba administruojant ar vykdančiomis tokias sutartis, visų pirma pateikus reikalavimą išmokėti draudimo išmoką.

24. Tačiau remiantis šios direktyvos 2 straipsnio 3 punkto antra pastraipa, tokia veikla nėra laikoma draudimo tarpininkavimu, jeigu ją vykdo draudimo įmonė arba draudimo įmonės darbuotojas, veikiantis tos draudimo įmonės atsakomybe. Darytina išvada, kad šioms asmenų kategorijoms netaikomi minėtoje direktyvoje nustatyti reikalavimai, tačiau jiems leidžiama vykdyti veiklą, susijusią su draudimo sutarčių siūlymu, jų sudarymu ar tų sutarčių tvarkymu. Beje, nemanau, kad toje pačioje direktyvoje daromas skirtumas tarp įmonės veiksmų ir darbuotojų veiksmų yra perteklinis, išskyrus atvejus, kai sutartys sudaromos asmeniškai nesusitinkant su įmonės atstovu¹⁵.

25. Kita vertus, to paties Direktyvos 2002/92 3 punkto trečioje pastraipoje nustatyta, kad į „tarpininkavimo“ sąvoką nepatenka atsiktinis informacijos teikimas užsiimant kita profesine veikla¹⁶.

26. Be to, tam tikra veikla, nors ji ir susijusi su „draudimo tarpininkavimo“ sąvoka, nepatenka į direktyvos taikymo sritį pagal Direktyvos 2002/92 1 straipsnio 2 dalį. Tai pasakytina apie tą kategoriją asmenų, kurie siūlo draudimo sutartis, atitinkančias visas nurodytas sąlygas, įskaitant ir sąlygą, susijusią su *de minimis* taisykle, taikoma metinės įmokos maksimaliai sumai, kuri negali viršyti 500 eurų, ir sąlygą dėl sutarties trukmės, kuri neturi viršyti 5 metų.

27. Taigi Direktyvoje 2002/92 pateikta funkcinė „tarpininkavimo“ sąvokos apibrėžtis, siekiant, kad ji apimtų įvairias tarpininkų kategorijas (brokeris, agentas, agento padėjėjas) ir kitus platinimo kanalus, kaip antai „bankų draudimas“¹⁷. Iš tiesų, kaip galima teigti remiantis šios direktyvos 9 konstatuojamąja dalimi, draudimo produktus gali platinti įvairiausi asmenys ir įstaigos¹⁸.

28. Direktyvos 2002/92 2 straipsnio 5 punkte išdėstyta „draudimo tarpininko“ sąvoka apima bet kurį fizinį ir juridinį asmenį, kuris pradeda arba vykdo draudimo tarpininkavimo veiklą, gaudamas už tai atlygį. Tai reiškia, pirma, kad kalbama apie vykdomą profesinę veiklą, ir, antra, kad asmenys, kurie vykdo tarpininkavimo veiklą be jokio piniginių ir ekonominio atlygio, nelaikomi draudimo tarpininkais pagal tą direktyvą.

29. Dėl šio aspekto turiu pažymėti, kad draudimo tarpininko profesija taip pat gali būti verčiamasi pagal priklausomo tarpininkavimo modelį. Pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio 7 punktą asmuo, kuris užsiima tokia veikla, veikia vienos arba kelių draudimo įmonių vardu ir jų sąskaita.

13 — Direktyvos 2 straipsnio 3 ir 4 punktai.

14 — Direktyvos 1 straipsnio 2 ir 3 punktai.

15 — Pavyzdžiui, sudarant sutartį internetu.

16 — Taip gali nutikti tais atvejais, kai advokatas, notaras, ekspertas ar konsultantas kartais teikia informaciją, tačiau nesiūlo draudimo sutarties.

17 — Žr. direktyvos parengiamuosius darbus COM(2000) 511 final.

18 — Vis dėlto, remiantis direktyvos išdėstymo nauja redakcija projektu darytina išvada, kad Direktyva 2002/92 netaikoma visiems draudimo pardavėjams, kaip antai pačioms draudimo įmonėms. Rengiant direktyvos išdėstymą nauja redakcija buvo siūloma išplėsti jos taikymo sritį šia linkme. Žr. šios išvados 59 punktą.

30. Beje, atkreiptu dėmesį į tai, kad pagal naują požiūrį Direktyvoje 2002/92 nebekalbama apie nacionaliniu lygmeniu daromą skirtumą tarp skirtingų tarpininkavimo rūšių. Iš tiesų, nuo parengiamųjų darbų etapo nebuvo įmanoma nustatyti skirtumo tarp agentų ir brokerių¹⁹ visose valstybėse narėse. Todėl draudimo tarpininko profesija, kaip ji suprantama pagal šią direktyvą, valstybėse narėse atitinka įvairias profesines subkategorijas²⁰. Tačiau kadangi minėtoje direktyvoje numatyti minimalūs reikalavimai dėl informacijos teikimo sąlygų ir informacijos turinio, kuri draudimo tarpininkai turi pateikti potencialiems klientams, pastarieji turi sugebėti atskirti, su kokios rūšies tarpininku jie turi reikalų²¹.

3. Dėl Direktyvos 2002/92 perkėlimo pavyzdžių

31. Svarbu pažymėti, kad, atsižvelgdamos į su taikymo sritimi susijusius ypatumus ir Direktyvoje 2002/92 pateiktas apibrėžtis, valstybės narės priėmė skirtingus sprendimus dėl jos perkėlimo. Pagal Prancūzijos teisę reikia išskirti, iš vienos pusės, veiklą, nepatenkančią į tarpininkavimo sritį, ir, iš kitos pusės, veiklą, kuri apibrėžiama kaip draudimo tarpininkavimas, tačiau netaikomos su ja susijusios pareigos²². Suomijos teisės aktuose numatyta bendra tarpininkavimo apibrėžtis ir kartu apibrėžiama veikla, kuri nelaikoma tarpininkavimu ir kuri susijusi su draudimo įmonių ir jų darbuotojų veiksmis²³.

32. Valstybės narės taip pat numatė pareigos draudimo tarpininkus įrašyti į nacionalinį registrą išimtis, kaip yra Belgijos teisėje, kiek tai susiję su pačios tarpininko įmonės rizikos draudimu ar su draudimo sutartimis, kurios atitinka visas Direktyvos 2002/921 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas, susijusias tarpininkavimo atveju²⁴. Panašiai yra ir Jungtinės Karalystės teisėje, kiek tai susiję su kartais teikiama informacija draudimo srityje arba kai vykdomą pagrindinę veiklą papildomai siūlomos draudimo sutartys, jei laikomasi sutarčių trukmės ir pajamų ribų sąlygų²⁵.

33. Į pateiktą klausimą reikia atsakyti atsižvelgiant būtent į šiuos argumentus.

19 — Šios sąvokos išskirtos Direktyvoje 77/92/EEB, kuri buvo panaikinta šioje byloje nagrinėjama Direktyva 2002/92, ir jos atitiko skirtingas draudimo pardavimo valstybėse narėse profesijas.

20 — Remiantis bylos medžiaga darytina išvada, kad Graikijos teisės aktuose nustatytos penkios draudimo tarpininkų kategorijos, t. y. draudimo agentai, draudimo brokeriai, draudimo konsultantai, draudimo konsultantų koordinatoriai ir ginčijama draudimo įmonių darbuotojų kategorija. Suomijos teisės aktuose tarpininkavo srityje išskiriamas, iš vienos pusės, agentas, kuris yra fizinis arba juridinis asmuo, veikiantis draudėjo vardu ir atsakomybe, ir, iš kitos pusės, brokeris, kuris vykdo tarpininkavimo veiklą pagal sutartį su kitu subjektu nei draudėjas (žr. 2005 m. liepos 15 d. Draudimo tarpininkavimo įstatymą Nr. 570 (*Laki vakuutusdustuksesta Nr. 570*)). Belgijos teisės aktuose numatyti trys tarpininkų kategorijos: brokeris, kuris yra tarpininkas, suvedantis draudėjus su draudimo įmonėmis, tačiau kuris nėra saistomas jų pasirinkimo; agentas, apibrėžiamas kaip tarpininkas, kuris dėl vieno ar kelių susitarimų arba įgaliojimų vienos ar kelių draudimo įmonių vardu ir sąskaita vykdo tarpininkavimo veiklą, ir, galiausiai, agento padėjėjas, veikiantis kaip tarpininkas brokerio ar agento atsakomybe (žr. www.fsma.be). O Prancūzijos teisėje – Draudimo kodekse (R511-2 straipsnyje) draudimo tarpininkai skirstomi į šešias kategorijas, atsižvelgiant į tai, kad tarpininkas turi teisę vykdyti veiklą, priskiriamą prie įvairių kategorijų, kaip antai: draudimo brokeriai; bendrieji draudimo agentai; draudimo agentai, kurie yra savarankiškai dirbantys fiziniai asmenys ir draudimo įmonių įgalioti juridiniai asmenys; draudimo tarpininkų įgaliotiniai, kurie yra savarankiškai dirbantys fiziniai asmenys ir brokerių, bendrųjų agentų, draudimo įgaliotinių, užsienio tarpininkai (žr. J. Bigot, *L'intermédiation en assurance: les nouvelles règles du jeu, La semaine Juridique, édition générale*, 2006 m. lapkričio mėn., I 189).

21 — Žr. minėtos direktyvos pasiūlymą [COM(2000) 511 final] ir Direktyvos 2002/92 III skyrių.

22 — D. Langé, *Les intermédiaires d'assurance à l'heure du marché unique: la réforme de l'intermédiation en assurance, Revue général du droit des assurances*, Nr. 2006-4, p. 857. Atkreiptu dėmesį į tai, kad, remiantis Prancūzijos teisės aktais, ši išimtis taikoma draudimo įmonėms, kurios kvalifikuojamos kaip įmonės „be tarpininkų“ ir kurios draudimo produktus platina per decentralizuotus skyrius, kuriuose dirba samdomi darbuotojai, priimančys klientus. Tų įmonių samdomi darbuotojai nepriskiriami prie draudimo tarpininkų profesinės kategorijos ir jiems netaikoma pareiga registruotis.

23 — Žr. Įstatymą Nr. 570, 2005 m. liepos 15 d.

24 — Dėl Belgijos teisėje taikomų išimčių apibūdinimo žr. <http://www.fsma.be>.

25 — Dėl Jungtinėje Karalystėje taikomos sistemos žr. http://www.fsa.gov.uk/pubs/other/ins_reg.pdf.

B – Dėl „draudimo tarpininkavimo“ sąvokos apribojimo

1. Dėl pagrindinėje byloje aptariamos nacionalinės teisės

34. Pateiktu klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2002/92 2 straipsnio 3 dalyje nustatytas „tarpininkavimo“ sąvokos apribojimas taikomas esant situacijai, kai draudimo įmonės darbuotojui²⁶, neatitinkančiam šioje direktyvoje nustatytų draudimo tarpininkams taikomų kvalifikacinių reikalavimų ir vykdančiam pavaldumo ryšiu nesaistomą, tačiau prižiūrimą veiklą, leidžiama kartais vykdyti draudimo tarpininko veiklą.

35. Visų pirma reikia patikslinti, kad draudimo tarpininkavimo veiklą Graikijos teisėje reglamentuoja įvairūs skirtingo lygmens teisės aktai, dėl kurių formuluočių negali nekilti tam tikrų klausimų. „Draudimo tarpininkavimo“ sąvokos apibrėžtis pateikta Prezidento dekretu Nr. 190/2006, kuris vėliau buvo pakeistas Įstatymu Nr. 3557/2007. Šiuo įstatymu buvo nustatyta nuo minėtos apibrėžties leidžianti nukrypti nuostata, grindžiama kiekvienam draudimo įmonės samdomam darbuotojui taikomu pajamų ribojimu. Atrodo, kad pagal šią nuostatą tie darbuotojai atleidžiami nuo formalumų, susijusių su tarpininkavimo veikla, tačiau nepatikslinama, kam priklauso pareigos, susijusios su veikla, kuriai taikoma ta išimtis. Galiausiai, remiantis Įstatyme Nr. 3557/2007 nustatytu įgaliojimu, buvo priimtas Dekretas Nr. K3-8010, kuriame išdėstyta santykinai netiksli tos nukrypti leidžiančios nuostatos įgyvendinimo tvarka.

36. Tačiau kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nagrinėjamame ieškinyje prašoma panaikinti tik 2007 m. rugpjūčio 8 d. Dekreto Nr. K3-8010 nuostatas, šioje analizėje apsiribosiu tik šiuo dekretu, konkrečiai, jo XX dalimi.

37. Iš tiesų remiantis bylos medžiaga darytina išvada, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme ginčijamais nacionalinės teisės aktais nustatyta išimtis, kurios apimtis skiriasi nuo Direktyvos 2002/92 2 straipsnio 3 dalyje nustatytos išimties taikymo srities tuo, kad ja kiekvienam draudimo įmonės darbuotojui suteikiama galimybė kartais vykdyti draudimo tarpininkavimo veiklą už atlygį, jei neviršijama maksimali 5 000 eurų riba, nereikalaujant įvykdyti konkrečių sąlygų, kurios taikomos remiantis minėtos direktyvos 4 straipsnio 1 dalimi. Beje, remiantis bylos medžiaga darytina išvada, kad draudimo srities darbuotojas negali vykdyti draudimo konsultanto veiklos, tačiau jam leidžiama vykdyti tarpininkavimo veiklą.

38. Šiuo klausimu atkreipiu dėmesį į tai, kad rašytines pastabas šioje byloje pateikusių šalių nuomonės išsiskiria. Taigi, pasak EEAE ir kt., Dekreto Nr. K3-8010 XX dalis prieštarauja Direktyvai 2002/92, nes joje draudimo įmonės darbuotojas prilyginamas draudimo tarpininkui. Anot Belgijos ir Austrijos vyriausybės, šios direktyvos 2 straipsnio 3 dalies antra pastraipa turi būti aiškinama taip, kad draudimo įmonės darbuotojas, kuris neturi direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje nurodytos kvalifikacijos, negali kartkartėmis vykdyti draudimo tarpininkavimo veiklos.

39. OASE, Graikijos ir Kipro vyriausybės siūlo nuspręsti, kad, atsižvelgiant į Direktyvos 2002/92 2 straipsnio 3 punkto antrą pastraipą, draudimo įmonės darbuotojas, neturintis šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje numatytos kvalifikacijos, gali vykdyti draudimo tarpininkavimo veiklą kartais, o ne vykdydamas pagrindinę profesinę veiklą.

26 — Pažymiu, kad skirtingose direktyvos kalbinėse versijose „samdomo darbuotojo“ sąvoka išreiškiama kaip „työntekijä“ (suomių kalba), „anställad“ (švedų kalba), „επάλληλος“ (graikų kalba), „Angestellter“ (vokiečių kalba), „employee“ (anglų kalba), „impiegato“ (italų kalba), „empleado“ (ispanų kalba), „pracownik“ (lenkų kalba), todėl pagrįstai vartojamas platesnis terminas „darbuotojas“.

40. Galiausiai Komisija teigia, kad minėtos direktyvos 2 straipsnio 3 dalyje nustatyta nukrypti leidžianti nuostata taikoma draudimo įmonių darbuotojų vykdomai veiklai jų darbdavių atsakomybe, net jei ta veikla nėra išimtinai susijusi su jų „samdomo darbo sutartimi“.

2. Dėl Direktyvoje 2002/92 numatytos tarpininkavimo veiklos vykdymo tvarkos

41. Manau, kad reikia išskirti tris pagrindinius atvejus, susijusius su tarpininkavimo veikla, kiek tai susiję su Direktyvos 2002/92 taikymo sritimi.

42. Pirma, reikia numatyti šioje byloje nagrinėjamą, t. y. draudimo bendrovės darbuotojo, atvejį. Šiuo atveju, net jei samdomo darbuotojo veikla gali būti apibrėžiama kaip bendrinis draudimo tarpininkavimas, remiantis minėta direktyva darytina išvada, kad ta veikla tokia nelaikoma.

43. Kaip pažymi Austrijos vyriausybė, viena iš priežasčių šios veiklos neįtraukti į Direktyvos 2002/92 taikymo sritį ir dėl tos priežasties tą veiklą vykdančioms asmenims netaikyti šios direktyvos reikalavimų, susijusi su aplinkybe, kad draudimo įmonės ar jų darbuotojai laikomi atitinkančiais draudėjų apsaugą užtikrinančius profesinius reikalavimus, nes, remiantis būtent direktyva, draudimo įmonės laikomos tokiomis po to, kai jos iš anksto būna gavusios oficialių leidimą, nurodytą 1979 m. kovo 5 d. Pirmosios Tarybos direktyvos 79/267/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginio gyvybės draudimo veiklos pradėjimu ir vykdymu, suderinimo (OL L 63, p. 1) 6 straipsnyje.

44. Mano nuomone, pagrindinis tokiu Direktyvos 2002/92 taikymo srities apribojimu siekiamas tikslas yra leisti draudimo įmonėms, pirma, pardavinėti savo draudimo produktus ir, antra, veikti kaip tarpininkams ir pardavinėti kitų draudimo bendrovių, pavyzdžiui, tos pačios grupės narių arba su jomis komercinėmis ar kitokiomis sutartimis susijusių įmonių, produktus. Šie argumentai, savaime suprantama, galioja ir tų įmonių samdomiems darbuotojams.

45. Iš tiesų, kadangi įmonė gali veikti tik per savo darbuotojus, reikia pripažinti, kad kai jie veikia savo darbdavio vardu ir jo sąskaita, jie turi būti prilyginami įmonei, todėl jų veikla nepatenka į minėtos direktyvos taikymo sritį. Tokiu atveju sutartinis ryšys, atsiradęs vykdant pardavimą draudimo tarpininkavimo būdu, saisto tam tikrą draudimo įmonę ir draudėją, o samdomas darbuotojas veikia tik kaip draudimo įmonės įgaliotinis.

46. Be to, dėl draudimo įmonės ir jos darbuotojo teisinio ryšio Komisija teisingai pažymi, kad Direktyvos 2002/92 2 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama kaip apimanti draudimo įmonės darbuotojų vykdomą veiklą jų darbdavio atsakomybe, net jei ta veikla nėra išimtinai susijusi su jų „samdomo darbo sutartimi“ pagal nacionalinę darbo teisę. Iš tiesų, jei atsižvelgiama į samdomą darbuotoją ir jo darbdavį galinčių sieti sutartinių santykių įvairovę valstybėse narėse, tampa neįmanoma vienodai aiškinti aptariamoms nukrypti leidžiančios nuostatos²⁷. Beje, samdomo darbuotojo atlyginimo mokėjimo tvarka, mano manymu, neturi reikšmės direktyvoje išdėstytoms apibrėžtims.

47. Atvirkščiai, dėl Direktyvos 2002/92 veiksmingumo, mano nuomone, draudimo įmonės darbuotojai neturi galimybės savo vardu užsiimti tarpininkavimo veikla neįvykdę šioje direktyvoje numatytų sąlygų. Kaip pažymi Belgijos vyriausybė, pagrindinėje byloje nagrinėjamuose nacionaliniuose teisės aktuose nurodžius kartais ir papildomai ne pagal samdomą darbuotoją ir darbdavį siejančią darbo sutartį vykdomą draudimo tarpininkavimo veiklą, tais nacionaliniais teisės aktais peržengiamos minėtos direktyvos 2 straipsnio 3 punkto antroje pastraipoje nustatytos ribos. Iš tiesų šiuo atveju tai nebe tiesioginis draudimo produktų pardavimas, o draudimo tarpininkavimas tiesiogine prasme.

27 — Šiuo klausimu pažymiu, kad dėl to, jog Sąjungos lygmeniu darbo teisė yra nederinama, nacionalinėje teisėje yra didelė sutarčių laisvei būdinga galimų atvejų įvairovė. Taip pat pagrindinis ryšys gali būti arba darbo santykis plačiąja prasme, arba darbo sutartis. Todėl, remiantis Sąjungos teise, „tarpininkavimo“ sąvokos netaikymas draudimo bendrovių „samdomiems darbuotojams“ turėtų būti pagrįstai aiškinamas kaip apimantis samdomo darbuotojo ir draudimo bendrovės sutartinius santykius, kuriems būdingas pavaldumo ryšys. Tačiau kalbant apie sutartinius santykius, kuriems esant šalių pozicijos yra vienodos, nė viena tų šalių negali būti laikoma samdomu darbuotoju.

48. Tačiau remiantis bylos medžiaga darytina išvada, kad pagrindinėje byloje aptariamais teisės aktais draudimo įmonės darbuotojui suteikiamas „dvigubas vaidmuo“, nes jis gali vienu metu veikti, pirma, kaip savo darbdaviui prilyginamas darbuotojas ir, antra, kaip nekvalifikuotas nepriklausomas agentas, jei neviršija tam tikros nustatytos pajamų ribos²⁸. Pažymiu, kad tokių teisės aktų taikymo pasekmė yra trišalė sutartinių santykių struktūra, kuri apima, pirma, samdomą darbuotoją ir draudėją, antra, tą draudėją ir draudimo įmonę ir, trečia, samdomą darbuotoją ir draudimo įmonę. Be to, šiais teisės aktais sukuriama painiava, daranti neigiamą įtaką atsakomybės paskirstymo taisyklėms, kiek tai susiję su tarpininkui būdingomis pareigomis draudėjui

49. Jei būtų pripažinta tokia galimybė, tai prilygtų, mano nuomone, Direktyvos 2002/92 tikslų apėjimui, ypač jos taikymo srities atžvilgiu, kiek tai susiję su „draudimo tarpininkavimo“ sąvoka, reikalavimų dėl tarpininkų profesinės kvalifikacijos ir imperatyvaus reikalavimo dėl draudėjų apsaugos.

50. Tokiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad skirtumo tarp įmonės darbuotojo, kuriam taikomas lojalumo darbdaviui reikalavimas, ir draudimo tarpininko esmė yra būtent nepriklausomumo ir nešališkumo lygis, nes tarpininkas gali teikti konsultacijas remdamasis objektyvios analizės pareiga, ko negalima pasakyti apie samdomą darbuotoją, kuris veikia įmonės vardu ir interesais. Siūlomas aiškinimas grindžiamas Direktyva 2002/92 siekiamu tikslu, t. y. suteikti galimybę tarpininkams lengviau pasinaudoti įsisteigimo laisve ir laisvu paslaugų teikimu. Tačiau įmonės samdomo darbuotojo statusas savaime panaikina tokią galimybę.

51. Tiesa, Graikijos vyriausybė pagrįstai teigia, kad pagal minėtą direktyvą nebuvo atliekama išsamaus suderinimo. Tačiau tai neturi jokios įtakos jos tikslui nustatyti minimalius tarpininkų profesinių žinių ir gebėjimų reikalavimus, kad būtų sukurta tikra Europos draudimo tarpininkavimo rinka. Todėl šia direktyva paliekama veiksmų laisvė, kiek tai susiję su priemonėmis, o ne su pačiu minimalaus reikalavimų lygio principu, jei vykdoma veikla yra draudimo tarpininkavimas.

52. Bet kuriuo atveju Direktyvos 2002/92 4 straipsnio 1 dalies ketvirtos pastraipos nuostatos, pagal kurias valstybės narės neprivalo reikalavimų dėl atitinkamų žinių ir gebėjimų taikyti visiems asmenims, dirbantiems įmonėje, be jokios abejonės, yra reikalavimų pritaikymas, analogiškas pritaikymui reglamentuojamų profesijų atvejais. Taigi aišku, kad kaip advokatų kontora samdo teisininkus, kurie neįrašyti į praktikuojančių advokatų sąrašą, ir asmenis, neturinčius teisinio išsilavinimo, taip ir ne visi draudimo įmonės darbuotojai privalo atitikti profesinės kvalifikacijos reikalavimų.

53. Antra, reikia numatyti priklausomo draudimo tarpininko, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2002/92 2 straipsnio 7 punktą, kuris veikia arba draudimo bendrovės, arba kito tarpininko visiška atsakomybe, atvejį²⁹.

54. Teisiniu požiūriu tai yra tokios bendrovės arba kito tarpininko agentas, kuris pastarajam neprilyginamas, nes turi savarankiškai dirbančio asmens statusą³⁰. Remiantis Direktyvos 2002/92 12 straipsnio 1 dalimi, draudimo tarpininkai vis dėlto privalo informuoti klientą apie aplinkybes, galinčias turėti įtakos jų nešališkumui, ir, be kita ko, nurodyti, ar jų konsultacijos grindžiamos nešališkos analizės pareiga. Priklausomi tarpininkai privalo atskleisti nešališkumo stoką, tačiau to nereikalaujama iš draudimo bendrovių ir jų samdomų darbuotojų.

28 — Dėl atlygio ribų nustatymo reikia pažymėti, kad dar atliekant direktyvos parengiamuosius darbus buvo atsisakyta apriboti direktyvos apimtį pagal tam tikrą draudimo tarpininkų veiklos lygį (pavyzdžiui, pagal metinį surinktų įmokų dydį), kad iš jos taikymo srities nebūtų pašalinti „maži“ tarpininkai, kurie laikomi neužtikrinančiais tinkamo draudėjų apsaugos lygio. Žr. COM(2000) 511 galutinis.

29 — „Priklausomo draudimo tarpininko“ sąvokos išplėtimas prie jos priskiriant tarpininkus, dirbančius kito tarpininko atsakomybe, numatytas persvarstytos direktyvos 2002/92 iš dalies pakeistame 2 straipsnyje. Žr. Pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos pasiūlymą dėl draudimo tarpininkavimo (COM(2012) 360 galutinis).

30 — Priklausomo agento profesija numatyta kitose direktyvose dėl finansų rinkų, pavyzdžiui, 1993 m. gegužės 10 d. Tarybos direktyvoje 93/22/EEB dėl investicinių paslaugų vertybinių popierių srityje (OL L 141, p. 27, 2004 m. Specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 2 t., p. 43) ir 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičiančioje Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinančioje Tarybos direktyvą 93/22/EEB (OL L 145, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 263).

55. Vis dėlto pažymiu, kad priklausomas tarpininkas privalo veikti kaip tarpininkas draudimo įmonės vardu ir jos sąskaita. Manau, kad taip bus išvengta atvejų, kad samdomas darbuotojas gali tuo pat metu veikti ir kaip samdomas darbuotojas, ir kaip nuo savo darbdavio priklausomas tarpininkas.

56. Iš tiesų priklausomo tarpininkavimo funkcija būtinai reiškia, kad tarpininkavimas yra papildomas užsiėmimas, palyginti su kita veikla. Jei būtų pripažinta, kad ta „kita veikla“ gali būti darbo ryšiai su draudimo bendrove, tada kyla klausimas, kokios būtų to pasekmės siekiant apsaugoti draudėjus ir išvengti skirtingų vaidmenų painiavos.

57. Pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamus teisės aktus kiekvienas draudimo bendrovės darbuotojas, t. y., aiškinant pažodžiui, taip pat techninis, apsaugos ar valymo personalas, gali gauti atlygį už sudarytą sutartį ir būti prilygintas brokeriui pagal prievolių teisę³¹. Beje, turiu pažymėti, kad per teismo posėdį Graikijos vyriausybės atstovas lyg ir neigė toki nacionalinių nuostatų aiškinimą, tačiau neįrodė, kad nacionalinėje teisėje egzistuoja nuostatos, kuriomis tokia galimybė būtų suteikiama tik draudimo įmonių darbuotojams specialistams.

58. Trečia, galiausiai reikia numatyti nepriklausomo draudimo tarpininko, kuris veikia kaip kliento atstovas draudimo įmonėje, atvejį. Tokiam atvejui Direktyva 2002/92 išsamiai taikoma, ir valstybės narės privalo nustatyti reikalavimus, susijusius su žiniomis ir gebėjimais, kuriuos privalo turėti tarpininkai.

59. Dėl šio aspekto atkreipiu dėmesį į tai, kad rengiant direktyvos išdėstymą nauja redakcija buvo numatyta išplėsti jos taikymo sritį į ją įtraukiant draudimo ir perdraudimo bendrovių parduodamas draudimo sutartis be draudimo tarpininko įsikišimo. Persvarstyto direktyvos pasiūlymas taip pat galioja visiems platinimo kanalams (tiesioginiams draudikams, automobilių nuomotojams ir pan.)³². Reikia pažymėti, kad minėtos direktyvos išdėstyme nauja redakcija numatyta, kad parduodant paslaugas kartu parduodamiems draudimo polisams bus taikoma persvarstyta direktyva³³.

IV – Išvada

60. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau į *Symvoulio tis Epikrateias* pateiktą klausimą Teisingumo Teismui atsakyti taip:

2002 m. gruodžio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/92/EB dėl draudimo tarpininkavimo 2 straipsnio 3 punkto antra pastraipa turi būti aiškinama taip, kad draudimo bendrovės samdomas darbuotojas, kuris neturi šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje numatytos kvalifikacijos, negali kartkartėmis vykdyti draudimo tarpininkavimo veiklos nesiejamas pavaldumo ryšiu, išplaukiančiu iš sutartinių santykių, kurie jį sieja su ta įmone, ir laikydamasis metinių pajamų ribų. Atvirkščiai, draudimo įmonės samdomo darbuotojo, kuris veikia savo darbdavio vardu ir sąskaita, veikla nepatenka į minėtos direktyvos taikymo sritį.

31 — Remiantis bylos medžiaga galima teigti, kad jei darbuotojai darbdaviui, kuris yra draudimo bendrovė, atneša draudimo polisus, jie turi teisę gauti komisinius neatsižvelgiant į jų atlyginimą pagal darbo sutartį.

32 — Taigi siūlomame direktyvos išdėstyme nauja redakcija numatoma išbraukti šios direktyvos 2 straipsnio 3 punkto antrą pastraipą ir ją pakeisti į to punkto pirmą pastraipą įrašant sakinį, kad „(per)draudimo tarpininkavimo“ veikla laikoma, be kita ko, „be draudimo tarpininko įsikišimo draudimo įmonės vykdoma“ veikla. Žr. COM(2012) 360 galutinis.

33 — Taip būtų, pavyzdžiui, tuo atveju, jei kelionių draudimo polisus parduotų kelionių agentai, o draudimo nuo „kelių rūšių rizikos“ polisus parduotų automobilių nuomos arba finansinės nuomos bendrovės. Žr. Pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos pasiūlymą dėl draudimo tarpininkavimo (COM(2012) 360 galutinis).